

Uusu-uusu A Pol Hurula'aa Hunie Mo Pilipae

?A tei ni e uusue uusu-uusu ienini?

A Pol Hurula'aa ni e uusue uusu-uusu ienini aana eetana nga maholo mo Rom kire tapolie aana e taroha'inie a Jisas. A Pol ngaeta poro paine haahie soihaada'inge na kire tohungie ha'aletehie i tehula'ana Tataroha Diana ko taroha'inie, ta'e ma'alana e urine, uusu-uusu a Pol ie e haata'inie ilenimwa'enga paine na noruto'onga a Pol aana Jisas Kraes. A Timoti e ii'o no'one pe'ie a Pol maholo e uusue uusu-uusu ienini.

?E uusue uusu-uusu ienini hunie kira tei?

Uusu-uusu a Pol ie, uusulana e lae hunie soihaada'inge aana huilume i Pilipae. Soihaada'inge ngeena, eetana nga soihaada'inge nge a Pol e ha'a-uuresie aana po'o ni henue i Masedonia i laona aalahanga ni Rom. Mo iini hunge aana mo Pilipae ikire mo ramo na kire ii'o toli oto mwaanie mae ni Rom. Oto kire ko saemango aana ikire mo iinoni aana aalahanga ni Rom, aana lio i sulinge mo mwane paine ikire e ka'a lae ike mola i sulie saeda, ta'e ko lae oto i sulie mo ha'atolanga. Leesie Palonga 16:21 na Pilipae 3:20-21.

?Nga taa e rau-reu maholo e uusue uusu-uusu

ienini?

Mo Rom kire ko deu rarahie a Pol ke ii'o ni ho'o i Rom i laona ngaeta nume ko waa-waaie suli waro-warō. E waaie urine aana maholo ko maa-maa'oohie mei wala mwaanie mo mwane lei-lei uri kire ke toli'aasie, wa kire ke lei maesie, wa nga taa lo'u kire kei unue. A Pol e ii'o urine na mei niinge uure aana mo Pilipae e hule aana. Mo Pilipae kire ko tohungēi pe'ie a Pol oto tarau, aana kire ko nii-nii hunie ma'alana e ii'o pe'ire wa ha'ike.

?E uusue uusu-uusu ienini huni taa?

A Pol ko uusu-uusu huni paalahera mo Pilipae haahie mei niinge ikire nge e si hule aana maholo e ii'o ni ho'o ngeena. A Pol e paalahera haahie niinge ikire ngeena, na e uusue no'one hunire uri hunie saeda ke susu pe'i noruto'onga mola. Ma'alana mo mwane lei-lei ko lei maesie a Pol wa ha'ike, ta'e mo Pilipae ke uure ma'uta'a mola. A Pol e unue no'one uri kire ke haimaanie tolahana a Jisas aana e maneko, na e ha'a-aamasito'ora lo'u aana walu ola diana aana maurihe haalu kire to'o aana i tehula'ana kire ii'o ruru pe'ie a Kraes. Maurihe haalu ngeena, mei niinge oto uure mwaanie a God hahaiteli. Kire hele oto aana maurihe haalu ngeena aena aana kire lulu i sulie a Jisas, na ka'a ike aena aana kire lulu i sulie mo Ha'atolanga a Mosis.

?Nga taa ni mo pweu ni wala i laona uusu-uusu ienini?

ilenimwa'enga, ha'amwai-mwei'anga, ii'o-

rurunge pe'ie a Kraes, paalahenga,
saemangonga

?Nga taa ni ngaeta mo eehu'i tatala i laona uusu-
uusu ienini?

Pilipae 1:21, Na pwau nge e ere diana liutaa i
sulia ha'amwai-mwei'anga nge Pilipae 2.

?Nga taa ni mo eehu'i ne'isaenga i laona uusu-
uusu ienini?

Mei wala ni saediananga hunie mo Pilipae
(1:1-11)

Mo aato-hononga e rau aana a Pol, e ka'a asuie
ike uri a Pol ke saehuu.

(1:12-26)

Kira hiiwalaimoli ke haimaanie tolahana a
Jisas.

(1:27—2:18)

A Timoti na a Epaprodaetas kirerue ko oala'i
ni lae i maatolie mo Pilipae.

(2:19-30)

Kira hiiwalaimoli ke haimaanie tolahana a Pol,
na kire ke asu a'aila'a nana a Kraes.

(3:1—4:9)

Mei wala ni saediananga ooreta

(4:10-23)

¹ Saediananga mwaanieu a Pol na a Timoti,
e ro koni-konihe a Jisas Kraes hunie ahutemiu
mwala nge omu hiiwalaimoli aana Jisas Kraes,
nge omu ii'o wau aana huilume i Pilipae, na
no'one hunie mo na'ohai mwane i'omu haahie
soihaada'inge, na mo iini aani heirareta'inge i
laona soihaada'inge.

² Mere ko eitanaie a God Aamaka na Aalaha
ikie a Jisas Kraes uri hahu'ana manata-diananga
na hanuelamanga ingeie ke ii'o pe'i'omu.

A Pol E Aarenga'i Pe'i Paalahenga Haahie Mo Pilipae

³ No ko paalahea God ineu mola tarau aana ahutana maholo no ko lo'onga'ini'omu.

⁴ Na aarenga'inge ineu talamiu no ko aarenga'i taraure'i pe'i ilenimwa'enga.

⁵ Aena aana omu ko pe'i diana aaku i laona asunge aana Tataroha Diana, uure oto wau aana maholo omu aehota hiiwalaimoli aana hule mai si'iri.

⁶ Na nou noruto'o uri a God nge e aehotaa mei esunge diana i laona mauriha'amiu, kei lae pe'i esu tara'asi oto urine i lalo aamiu, lai hule aana hai dinge a Jisas Kraes kei ooli lo'u mei.

⁷ Lo'onga'inge ineu eemi e paine liutaa. Na e malisine oto no'one ne ke hii urine aamiu, aena aana omu ko pe'ieu aana asunge nge a God e niie hunieu. Asunge ngeena huni haata'inie Tataroha Diana uri mei ola to'ohuu hunie mwala ke CAF - hiiwalaimoli aana. Na omu ko pe'ieu sulii maholo, uure oto mai na nou ka'a lae ue i nume ni ho'o, lai hule aana ineu oto i nume ni ho'o si'iri ie.

⁸ A God e saie uri no ko tohungēi sare leesi'omu aena aana nou manata diana huni'omu mala a Jisas Kraes e manata diana huni'omu.

⁹ Na no ko eitanaie a God talamiu hunie manata-diananga i'omu ke paine lo'u liutaa, na omu ke honu eeni saenanaunge hunie lio sai-olanga diana.

¹⁰ No ko eitanaie a God urine hunie omu ke lio hilisie tohungēi tala diana. Urine nge omu ke si ii'o rere'a na oodota'i hule aana hai dinge nge a Kraes kei ooli lo'u mei.

11 Oto omu ke si honu aana hue-huana oodota'inge nge a Jisas Kraes maraana ha'ala ko niie, aani esuilana mo ola diana hunie mwala ke ha'amanikulu'aa God pe'i paalahelana haahi'i.

Mo Aasanga Ko Pe'ie

Tataroha Diana Na Aena Leune

A Pol E Ilenimwa'e Mola

12 Maeni eesiku, nou saeto'o aana omu ke sai diana aana uri sapesalunge ineu i nume ni ho'o ie e kahi taane mola, aena aana leune mone, mwala hunge kire ko si rongoa Tataroha Diana.

13 Aana ahutana mo ramo nge kire ko kakakali i leu aana nume paine a inemauri, na ahutana mwala kire ii'o i leu, kire mani saie uri nou ii'o i nume ni ho'o aena aana ineu koni-konihe a Kraes.

14 Na lo'u, ii'onga ineu i nume ni ho'o ie, e ha'asusue mwala hunge aana mwala e hii-walaimoli aana Kraes, uri hunie kire ke a'aila'a na mwaanie kire ma'u huni laeliwala aana Tataroha Diana.

15 Si'ue, ngaeta mo iini aada kire ko laeliwala i sulie a Kraes aena aana kire ko upwesieu, na kire ko sare paine liutaa aaku i laona soihaada'inge.

16 Ta'e ngaeta mo iini taane kire ko laeliwala i sulie a Kraes aani lo'onga'inge diana takoie asunge ngeena aena aana kire manata diana hunieu. Kire saie uri a God e saeto'o aana oto ne ke haata'inie Tataroha Diana aana mwala uri ola to'ohuu.

17 Ta'e mo iini nge kire ko taroha'inie a Kraes aani sae aaelanga, kire ko te'urine mola aena aana kire ko ha'apaina'ara mola maraada, na

kire ne'isae mola huni esuie aasanga hunieue maholo nou ii'o i nume ni ho'o.

¹⁸ Ta'e ahutana mo olana kire ka'a roro'a ike. No ko tohungēi saemango mola ni rongoa uri laeliwalanga aana a Kraes ko lae, ma'alana uri ko si lae i sulie lo'onga'inge takalo ikire maraada, wa taane i sulie nga tala oodo.

Iau, na ne kei ilenimwa'e no'one,

¹⁹ aena aana nou saie uri, mwaanie aarenga'inge i'omu talaku na mwaanie pe'inge aana Li'oa Maa'i a Jisas Kraes, a God kei luhesieu taane mwaanie nume ni ho'o ie.

²⁰ Nou tohungēi ne'isae paine taane aana uri ne ke a'aila'a huni ha'amanikulu'aa a Kraes aana ahutana mo ola no ko deu-deu'i. Aana saeku uri ne ke lae tara'asi mola oto mala no ko eu'esuie tarau, mwaanie uri nou masa i maana a Kraes aana ta'ena nga maholo. Saeku ke urine ma'alana uri ne ke mauri ke'u wa ne ke mae lo'u.

²¹ Ineu, nou lo'onga'inie uri mala no ko meumeuri ue, na ne kei esu liutaa mola ue nana a Kraes. Na mala uri no ko mae oto, na e si diana lo'u liutaa eena aena aana ne kei ii'o oto pe'ie a Kraes ta'au i Lengi.

²² Nou ka'a saie oto uri leu uri taa ne kei lio hilisie. Aana nou sare mauri ue hunie ne ke asu ke'u nana a Kraes.

²³ E ro mei ola nge saeku ko eune i suli'i, uri ne ke mae mola hunie ne ke ii'o pe'ie a Kraes, aena aana tohungēi leu diana nakue otona,

²⁴ ta'e e diana no'one uri ne ke su'uri mae ka'u, hunie uri ne ke pe'i'omu.

²⁵ Nou sai diana aana uri kei urine oto to'ohuu. Na nou saie oto uri ne kei ii'o mola ue pe'i'omu,

hunie ne ke ha'asusue hiiwalaimolinge na ilen-imwa'enga i'omu.

²⁶ Hunie uri maholo ne kei ooli lo'u mei seemiu, na omu ke paalahea Jisas Kraes oto liutaa haahieu.

²⁷ Oto ma'alana uri ne ke lae lo'u mei leesi'omu wa ha'ike, ta'e tolahamiu ke oodo oto malisine Tataroha Diana a Jisas Kraes. Na nou sare rongoa uri omu ke mani esu loko-loko taane pe'ie ta'a-ta'a mei sae aani helinge honosie mo iini ko sare dau tekela'inie hiiwalaimolinge aana Tataroha Diana.

²⁸ Omu ke su'uri me'ute'inie mo maelonga i'omu, ta'e omu ke uure a'aila'a, hunie ke haata'inie aada uri a God ni kei ha'a-uuri'omu, na kei ha'aloire.

²⁹⁻³⁰ I'omu, omu ko ooho oto aana ta'a-ta'a taungei oohonga nge omu leesie nou ooho-ooho ka'u aana i na'o, na omu ko rongoa no ko ooho-ooho ue aana maholo ie. Omu ko ooho urine aana a God e ha'ama'u eemiu, aani lio hilisilemiu huni hiiwalaimoli aana a Kraes, na oto liutaa huni sapesalu i tehula'ana.

2

Kie Ke Ha'amwai-mwei'akie

Mala A Kraes

¹ Nou saie uri ii'o-rurunge i'omu i lalo aana a Kraes ko ha'a-a'aila'a'omu, na manata-diananga ingeie ko ha'asusu'omu. Na nou saie no'one uri omu to'o aana Li'oa Maa'i pe'i'omu, na omu manata diana huni'omu heiliu pe'i aamasilana mo iinoni.

² Na aena urine, no ko eitanai'omu uri hunie omu ke ne'ie ta'a-ta'a mei sae, na omu ke mani manata diana huni'omu heiliu. Mala omu kei te'urine, nge ne kei tohungēi ilenimwa'e oto liutaa haahi'omu.

³ Na omu ke su'uri da nga mei ola huni ha'apaina'a'omu na huni tooha'ini'omu haahie. Ta'e omu ke ha'amwai-mwei'a'omu, na omu ke lo'onga'inie uri ngaeta mwala kire roro'a liutaa aamiu.

⁴ Omu ke su'uri lo'onga'i mola i sulie nga taa omu saeto'o aana maraamiu, ta'e omu ke lo'onga'i no'one i sulie nga taa e diana hunie ngaeta mwala.

⁵ Tolahamiu na ahutana lo'onga'inge i'omu ke mani sada oto mala lo'onga'inge na tolahana a Kraes.

⁶ Aana ingeie e pwani ne'i God oto uure mai, ta'e e ka'a sare tola hiito'o ike aana mei ne'isaenga ngeena i sapena, uri ingeie e sada mola pe'ie a God.

⁷ Oto ingeie maraana e toli'aasie ahutana walu ola huni haata'inie painanga ingeie ngeena, na e si toolea tolaha ni koni-konihe i sapena aana e ne'i iinoni, na e ii'o oto mola mala ngaeta iinoni aana walumalau ie.

⁸ E ha'amwai-mwei'aa maraana, oto e tola i sulie ne'isaenga a God lai hule oto aana maelana i lengine po'u-po'u.

⁹ Aena ngeena, nge a God e si tahela'inie oto lo'u liutaa hunie leu ni ha'ama'unge i Lengi, na e niie satai ola ngeena hunie nge e lai peine lo'u liutaa aana ta'ena nga sata.

¹⁰ Na hunie ha'ama'unge aana satana a Jisas,

ahutana mo ola mauri ta'au i Lengi na mo iini mei aano, na oto aana hanue mo iini e mae oto, kire kei meni pouruuru i na'ona.

¹¹ Na ahutada kire kei meni houle'inie oto uri a Jisas Kraes ingeie Aalaha haahie ta'ena nga ola. Na kire kei meni ha'amanikulu'aa satana God Aamaka.

Kie Ke Ne'i Raa-raa

Hunie Walumalau

¹² Aena urine, maeni eesiku, mala omu lae ka'u pe'i tola i sulie a God aana omu rongu hunie walaku maholo ineu ue pe'i'omu, omu ke hele susule'i aani lulu i sulilana walaku oto urine, oto liutaa aana maholo mala ienini nge nou ka'a ii'o ike pe'i'omu. Aana e roro'a to'ohuu uri omu ke mani me'ute'inie a God hunie omu ke asu a'aila'a huni ha'a-oaie leune a God e aehotaa, aana e ha'a-uuri'omu mwaanie ha'amotaahinge.

¹³ Aena aana a God ni ko esu i lalo aamiu urine, huni ha'amwa'e-mwa'e'omu, na hunie omu ke sai tola i sulie tolaksana maraana.

¹⁴ Ta'e-ta'ena nga ola omu ko eu'esuie, omu ke au'esu oodo-oodo oto mola aana, mwaanie upwanga na haitelilinge haahi'i.

¹⁵ Na hunie omu ke ii'o oodota'i, na tolaxamiu ke diana aana omu ne'i mwela maa'i a God oto, ma'alana omu ko o'o'o ue i matolana mo iinoni ni ooraha'aa na tolaxada e popoli'ili'i. Ikire, kire ii'o i laona rodohono, na i'omu oto raa-raa hunire,

¹⁶ aani laeliwalanga nada aana mei wala nge e sai niie maurihe huu hunire. Na mala uri omu ko te'urine, nge ne kei tohungēi ilenimwa'e aana hai dinge a Kraes kei ooli mei, aena aana ne kei

saie uri nou ka'a huru mwaakule ike taane aana asunge ineu i matolamiu.

¹⁷ Na hiiwalaimolinge i'omu aana God, e uri-hana uuraa'inge nge niilana a lae hunie a God na ko ilenimwa'e haahie. Oto mala uri ingeie kei lo'onga'i ni iidu tarakonie maenga ineu no'one huni ha'a-ahue uuraa'inge aana hiiwalaimolinge i'omu, nge ne kei tohungei ilenimwa'e lo'u liutaa. Na saeku omu ke ilenimwa'e oto no'one pe'ieu haahie leune.

¹⁸ Oto mala nga mei ola urine kei reu eeku, nge omu ke ilenimwa'e mola pe'ieu.

A Pol E Sare Uusunge'inie

A Timoti Na A Epapodaetas

I Saana Mo Pilipae

¹⁹ Nou noruto'o uri e sa'a tewa ike taane i na'ona Aalaha ikie a Jisas kei ha'amwada'ue hunieu, huni uusunge'inie wau a Timoti i seemiu. Hunie ineu no'one ne ke hii kohi aani rongolana nga mo tataroha mwaani'omu.

²⁰ Aana a Timoti oto ta'a-ta'a iini e manata diana huni'omu no'one mala ineu, huni leesie uri mauringe i'omu ke lae diana.

²¹ Mo iini hunge, kire ko talei lo'o-lo'onga'inire mola maraada, na kire sa'a lo'ohie ike mo ola i sulie tolahana a Jisas Kraes.

²² Ta'e omu lio saie oto asunge diana a Timoti, aana ko pe'i diana aaku aani laeliwalanga aana Tataroha Diana, mala e ro he'i-aamana ko esuie ta'a-ta'a mei esunge.

²³ Aena urine, ingeie oto ne kei tolana uusunge'inie wau i seemiu, aana maholo ne kei sai diana aana uri nga taa kei reu eeku i leu.

²⁴ Na nou hiiwalaimoli uri e sa'a tewa taane na a Aalaha ikie kei pe'ieu hunie ineu maraaku ne ke hule wau i seemiu.

²⁵ Na nou lo'onga'inie oto uri e malisine ne ke hola'i uusunge'inie oto wau a oaku Epaprodaetas. Aana ingeie oto mwane aasikaelu nge omu uusunge'inie mai huni pe'ieu, na mere asu tararuru oto nana God mala e ro ramo i laona oohotaa.

²⁶ A Epaprodaetas ko tohungēi sare leesi'omu lo'u, na ko tohungēi tolahi'e aana omu rongoa uri ko mweri hiito'o.

²⁷ Na e to'ohuu oto, aana e tohungēi mweri hiito'o, hule aana e kara'i mae. Ta'e a God e aamasie, na e ha'a-uurie. Na ka'a ta'e ike ingeie hali'ite, aana a God e aamasieu no'one mwaanie uri saehuunge haahie maenga ingeie ke hite haahie lo'u ahutana saehuunge ineu.

²⁸ Aena urine no ko tohungēi sare uusunge'inie oto wau a Epaprodaetas i seemiu, hunie omu ke ilenimwa'e lo'u aana omu kei leesie, na hunie ineu ne ke su'uri tolahi'e aana.

²⁹ Aena urine, omu ke takuhie pe'i ilenimwa'enga mala aasikaelu i lalo aana Kraes. Na omu ke ha'ama'u no'one aana mo iini mala ingeie.

³⁰ Aana ingeie e toli'aasie maraana, mala oto e kara'i mae i tehula'ana asunge a Kraes, hunie ke pe'ieu oolisi'omu, aana e aasa oto huni'omu huni pe'ieu aana maholona.

3

¹ Na ngaeta leu lo'u, maeni eesiku, omu ke ile-ilenimwa'e mola aena aana i'omu mo iinoni a Aalaha.

Oodo-oodonga To'ohuu E Ka'a Uure Ike Aana Mo Ha'atolanga, Ta'e Aana Lulu I Sulinge A Kraes

Ineu, nou sa'a weo ike huni ha'arongo'omu lo'u aana mo ola nge nou uusu'i ke'u huni'omu hola'i na'o. Aana mo olana ni kire kei kakalie hiiwalaimolinge i'omu.

² Oto omu ke lio talamiu aana mo usu aaela ngeena, mwala nge kire ko talei esu oto mola aana torihesi'onga. Ikire mo iinoni aaela, aena aana kire ko ha'a-uusulie mwala uri kire ke torihesi'o ha'alaa kire ko ne'i iinoni a God.

³ Ta'e ikolu, a God e asuie torihesi'onga to'ohuu i saekaelu. Oto ikolu mo iinoni a God to'ohuu, na ikire ha'ike, aena aana kolu ko paloa a God to'ohuu aana pe'inge a Li'oa Maa'i. Kolu noruto'o mola aana a Jisas Kraes huni ha'a-uurikolu, na kolu ka'a noruto'o ike aana mo ola po'oi sinaha aana sape mala torihesi'onga.

⁴ Ineu ni e malisine uri ne ke noruto'o aana mo ola urine. Na mala uri nga iini ko unue uri ingeie e sai noruto'o mola aana mo ola aana aapa hatarie sapena, ineu oto nou sai diana aana leune liutaa aana.

⁵ Ineu tohungēi mwane ni Israel oto to'ohuu. Nou hute mola aana komu a Benjamin, na ineu oto tohungēi mei epu ni Hibru to'ohuu. Aapa aana mo Ha'atolanga a Mosis nou lulu i suli'i uure oto aana maholo nou mwei-mwei. Torihesi'onga ngeena kire asuie no'one aaku oto aana

tohungana maholo hunie.† Na nou tohungēi lulu i sulie mo ha'atolanga ngeena oto, hule aana nou ne'ie oto ngaeta Parise.

⁶ Aana aapa aana mo Ha'atolanga a Mosis, nou ka'a dau hu'isie ike taane nga mei ola. Na aena aana nou tohungēi lo'onga'i hi'e-hi'e oto liutaa huni lulu i sulie tolahameelu mo Jiu, oto no ko si ha'asapesalu'aa mola mo iini e hiiwalaimoli aana a Jisas Kraes.

⁷ Ta'e ahutana mo ola ienini nge nou hola'i lo'lo'onga'inie uri ikire oto mo ola diana, no ko si lio saie mola uri ikire, kire ka'a roro'a ike, mala lulu i sulilana a Kraes.

⁸ Na e ka'a ike ta'e mola mo ola ie. Ineu nou lo'onga'inie uri ahutana oto ta'e-ta'ena nga ola nou esui'i oto i na'o, toli'aasileni kei lae mango, hunie ne ke hele aana mo tohungēi ola diana aana tolahana Aalaha ineu a Jisas Kraes. Oto aena aana no ko lulu i sulie oto a Kraes, no ko toli'aasie oto ahutana walu ola mango i eelitehu,

⁹ hunie ne ke ii'o ruru oto pe'ie a Kraes. Oto nou ka'a oodota'i ike mola maraaku aani lulu i sulilana mo Ha'atolanga a Mosis, ta'e nou oodota'i mola aana oodo-oodonga nge nilana e lae aani hiiwalaimolinge aana Kraes, oodo-oodonga nge e lae mai mwaanie a God i tehula'ana hiiwalaimolinge.

¹⁰ Oto saeku mola hunie ne ke saie a Kraes, na ne ke to'o aana nanamanga aana ta'ela'inge

† 3:5 3:5 I sulie Ha'atolanga a Mosis, kire ko esuie torihesi'onga maholo wiki e ahu i purine kele wee-wee e hute. Maholo mo Jiu kire ko iidumie mo hei dinge, iidu-iidunge ikire e aopa mwaanie iidu-iidunge ikie. Oto aana iidu-iidunge mo Jiu, hai dinge ngeena nge walune nga hai dinge.

ingeie i laona mauringe haalu ineu ie. Nou sare sapesalu no'one mala ingeie, na ne ke lae oto i sulie tala nge e lae i sulie hule aana maelana.

¹¹ Nou sare te'urine aana nou noruto'o aana a God uri ingeie kei ta'eau no'one mwaanie maenga.

Kie Ke Huru A'aila'a Mala A Pol, Hunie Ikie No'one Kie Ke Hele Aana Waaite

¹² Nou ka'a unue ike uri nou hule oto aana leu no ko huru hunie, wa nou tohungēi diana oto mala a God e saeto'o aana. Ta'e no ko huru-huru ue wau, hunie ne ke hele aana waaite ineu. No ko huru-huru ue urine aena aana mei ne'isaenga nge a Jisas Kraes e hola'i hele aaku hunie ni otona.

¹³ Maeni eesiku, nou saie taane uri nou ka'a ha'amangoa ue hurunge ie, ta'e ta'a-ta'a leu nou esuie oto, nge nou meni toli'aasie mola ahutana walu ola i puriku mango, na no ko lae-lae oodo mola hunie nga taa ue i na'oku.

¹⁴ Oto no ko huru a'aila'a hunie uri ne ke hele aana waaite ta'au i Lengi, nge a God e soieu hunie ne ke hele aana i tehula'ana a Jisas Kraes.

¹⁵ Ahutaka oto mo iini nge hiiwalaimolinge ikie e susu aana a Aalaha, e malisine uri kie ke mani ne'i-ne'isae urine. Ta'e mala uri nga mo iini eemi ko lo'o-lo'onga'i aaopa ue aana mo olana, na a God ke si ha'a-oodohie ne'isaenga ikire taane hunire.

¹⁶ Ta'e ma'alana uri kie ka'a mani ne'isae moute'i ue, e roro'a oto liutaa hunie ahutaka kie ke hele susule'i aani lulu i sulilana walaimolinge nge kie hiiwalaimoli oto aana.

¹⁷ Hoe, i'omu maeni eesiku, omu ke lulu i sulieu, na omu ke lio susulie mo iini nge kire ko lae i sulie tala nge melu haata'inie aamiu.

¹⁸ Aana mwala hunge kire ko unue uri kire hiiwalaimoli oto aana a Kraes, ta'e aana ii'onga ikire e haata'inie uri ikire mo maelonga mola hunie Tataroha Diana i sulie maelana a Kraes i lengine po'u-po'u. Nou ere mango ka'u oto i sulie mei ola ngeena huni'omu i na'o, na no ko he'i ere ngara-ngara lo'u aana.

¹⁹ Mwala urine, ha'amangolada mola i laona dunge ni ha'amotaahinge, aana kire ko paloa mola mo heri-huninge ni sape mala god ikire. Kire ko talei alea mola haahie mo ola ni masanga, na saeda e honu mola aana walu ola ni welumalau.

²⁰ Ta'e ikie, kie aaopa oto mwaanire, aana kie to'o aana hanue huu ikie oto ta'au i Lengi, na kie ko maa-maa'oochie mola a Ha'a-uuritaka, a Jisas Kraes Aalaha ikie, kei lae mai uure i lengi huni toolekie ta'au.

²¹ Na ingeie kei oolisie sapeka nge e mamaela'a na e sai mae, hunie ke ne'ie mei sape manikulu'e mala sapena. Maholo kei oolisie sapeka urine, kei esu oto aana nanamanga paine ingeie nge ko aalaha haahie ahutana walu ola aana.

4

Mwaanie O Ha'a-ere, Ta'e O Ke Lodoa Mola Mo Ola Diana I Saemu

¹ Maeni eesiku maa'i, nou manata diana huni'omu to'ohuu, na saeku uri ne ke tohungai lae ka'u mei leesi'omu. I'omu oto domana rorodara manikulu'e nakue, na no ko tohungai

ilenimwa'e hiito'o haahi'omu. Oto aena aana walu ola urine, maeni eesiku maa'i, nge omu ke ii'o susu mola pe'ie hiiwalaimolinge aana a Aalaha.

² Na i'omore'i a Iuodia na Sintiki, no ko eitanai'omore'i uri more ke uure ruru, na more ke ne'ie ta'a-ta'a mei sae lo'u i lalo aana a Aalaha mala e ro mwaasine keni.

³ Na i'oe a oaku to'ohuu,† nou saeto'o aana uri o ke pe'ie e ro keita'aa ngeena. Aana kirerue to-hungei pe'i diana aaku huni taroha'inie Tataroha Diana, pe'ie a Klemen na mo iini lo'u weu nge iidumilana satada e lae oto i laona uusu-uusu ni meurihe huu.

⁴ Omu ke ile-ilenimwa'e tarau haahie a Aalaha. Na no ko he'i unue lo'u uri omu ke ile-ilenimwa'e.

⁵ Omu ke haata'inie manekonga i'omu aana ahutana iinoni, aana kara'inie oto a Aalaha kei ooli lo'u mei.

⁶ Omu ke su'uri tolahi'e lo'u aana nga mei ola, ta'e omu ke aarea mola a God. Na omu ke sukaa ta'ena nga ola omu saeto'o aana, pe'i paalahelana wau i saemiu.

⁷ Oto hanuelamanga a God nge nga iini e sa'a ne'isae talihana, ke si kakalie saemiu na mo lo'onga'inge i'omu i lalo aana Kraes Jisas.

⁸ Oto ie, maeni eesiku, mei wala ooreta ineu huni'omu, uri omu ke lolodoa mo ola to'ohuu na mo ola diana i saemiu. Na omu ke lo'o-lo'onga'i mola i sulie mo ola oodo, na mo ola manola, na mo ola e lio diana, na mo ola mwala e sai ha'ama'u eeni, na mo ola e malisine lahenga

† 4:3 4:3 Oana a Pol nge e ere i sulie ngeena, kie ka'a saie ike satana, ta'e ingeie ngaeta mwane e asu diana pe'ie a Pol aani taroha'inilana Tataroha Diana.

haahi'i, na ta'ena nga mei ola e diana lo'u liutaa urine.

⁹ Omu ke dau oto i sulie mo ola nge nou ha'a-uusuli'omu eeni, na lo'u mo iini omu rongoi eeku, na mo iini nge omu leesi'i eeku no'one. Omu kei te'urine, nge a God iini ko nii-niie hanuelamanga ke si ii'o pe'i'omu.

A Pol E Paalahea Mo Pilipae Haahie Niinge Ikire

¹⁰ No ko tohungēi ilenimwa'e oto liutaa na no ko paalahea a Aalaha ikie aana omu ko he'i haata'inie lo'u uri omu manata diana taane ue hunieu aana mo ola omu ha'atola'i mei hunieu. Nou ka'a unue ike uri omu rohu oto mwaaui, ta'e uri omu ka'a to'o maholo mola huni pe'ieu.

¹¹ No ko ere urine, ka'a ike i sulie uri nou ka'a to'o aana walu ola nou saeto'o aani. !Ha'ike! Ta'e a God e haata'inie mola aaku tala hunie uri ne ke ii'o ni saemangonga, ma'alana ii'onga ineu e uri taa.

¹² Nou saie oto taungei ii'onga aani meitalenga, na aani to'o-to'onga no'one. Nou saie mola ne kei ii'o ni ilenimwa'enga uri taa suli maholo, ma'alana uri ne ke hiolo wa ne ke ngau ni pote lo'u, wa ma'alana uri nou ka'a to'o aana nga mei ola wa nou to'o aani taane.

¹³ Ko lae urine aena aana nanamanga nge a Kraes e niie hunieu, nge ko ha'a-a'aila'aaui huni lio oodoie ta'ena nga ola kei reu eeku.

¹⁴ Oto aana ma'alana e urine, na e tohungēi diana aana omu pe'i diana aaku i laona maholo e aasa hunieu.

¹⁵ I'omu mo Pilipae, omu saie mola maholo nou aehota laeliwala aana Tataroha Diana wau aana

po'o ni henuē i'omu i Masedonia. Omu saie mola uri maholo nou lae mwaanīe leune, nga ta'a-ta'a soihaada'inge e ka'a pe'ieu ike aana maholona. Ta'e i'omu hali'ite nge omu sai lo'onga'inieu aani niinge.

¹⁶ Na maholo nou meitale no'one wau i Tesalonaeka nga mo maholo omu ha'atola ola wau huni pe'ieu.

¹⁷ Nou ka'a unue ike leune mola uri hunie omu ke nii huni pe'ieu tarau, ta'e saeku mola uri waaite nge a God kei niie huni'omu ke paine.

¹⁸ Nou leesie taane nga taa omu ha'atolaa mai, na niinge i'omu e lae liutaa aana lo'u nga taa nou saeto'o aana. Oto nou ka'a saeto'o aana ike lo'u nga mei ola, aena aana a Epaprodaetas e pwani niie oto pe'inge i'omu hunieu. Niinge i'omu e urihana oto uuraa'inge e wasu mangoni nge a God ko ilenimwa'e haahie.

¹⁹ Na i tehula'ana a Jisas Kraes, God ineu ke si niie walu ola omu saeto'o aani huni'omu mwaanīe ahutana mo tohungei ola diana ingeie.

²⁰ Aena urine, kie ke ha'amanikulu'aa God Aamaka taraure'i. !Iau, ke urine oto!

Mei Wala Ooreta

²¹ Saediananga ineu hunie ahutemiū mo iini omu hiiwalaimoli aana a Jisas Kraes nge omu ii'o wau i leune. Na mo eesikaelu mai pe'ieu ie kire ko niie no'one wau saediananga ikire huni'omu.

²² Ahutana mwala nge kire hiiwalaimoli na kire ii'o mai leu i Rom, na oto liutaa mo eesikaelu nge kire ko esu weu i nume a inemaui, kire ko niie no'one wau saediananga ikire huni'omu.

²³ No ko eitanaie a God uri hahu'ana manata-diananga a Jisas Kraes Aalaha ikie ke ii'o pe'i'omu.

**Tataroha Diana i Sulie Aalaha Ikie a Jisas
Kraes
The New Testament in the Sa'a language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Sa'a**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sa'a

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2024 from source files dated 13 Dec 2023

755c0440-93fa-5020-9311-ff68dce92d1d